

Közlemény

egyes alkalmassági követelmények előírásával kapcsolatban követendő közbeszerzési gyakorlatról

Ezúton tájékoztatjuk a Tisztelt Kedvezményezetteket, illetve a támogatást igénylőket, hogy Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014-2020-as fejlesztési időszakra intézkedések megtételét írja elő Magyarország számára annak érdekében, hogy a hazai közbeszerzések megfeleljenek az uniós források felhasználásának előfeltételét jelentő, a közbeszerzések megfelelő működésére vonatkozó követelményeknek. Az Európai Bizottsággal folytatott egyeztetések alapján az alkalmassági feltételek előírásával kapcsolatban olyan lépések megtételére is szükség van, amelyek a közbeszerzési gyakorlat azonnali megváltozásával járnak. Az előbbiek értelmében – és a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 55. § (3) bekezdésében foglalt korlátok betartásának elősegítése érdekében – felhívom a Tisztelt Kedvezményezetteket, illetve a támogatást igénylők figyelmét, hogy a közbeszerzési eljárást megindító felhívásaik előkészítésekor az alkalmassági feltételeket az alábbiak figyelembe vételével határozzák meg.

I. Referenciák megkövetelése (310/2011. (XII.23.) Korm. rendelet 15. § (1) bekezdés a), (2) bekezdés a) vagy (3) bekezdés a) pontja szerinti követelmény előírása)

I.1. Az ajánlatkérő referenciaként az adott közbeszerzés – a Kbt. 18. § (2) bekezdésének alkalmazása nélkül számított – értékének legfeljebb 75 %-át elérő összegű korábbi szállítás/építési beruházás/szolgáltatás teljesítésének igazolását követelheti meg. (Amennyiben az ajánlatkérő a részajánlat-tétel lehetőségét biztosítja, a referenciakövetelményt az adott közbeszerzési részek különálló értékéhez kell viszonyítania.)

I.2. Ha a kért referencia más olyan mennyiségi adatot is tartalmaz, amely a korábban teljesített szállítás/szolgáltatás/építési beruházás mennyiségi jellemzője, az ajánlatkérő ezen adatot is az előző bekezdésben foglalt csökkentett értékhez igazodva köteles meghatározni.

Pl. amennyiben az adott közbeszerzés tárgya 8 km hosszú csatorna építése 400 millió forint értékben, a referencia követelmény legfeljebb 300 millió forint értékű csatornaépítésre vonatkozhat, ennek megfelelően a referenciában megkövetelhető mennyiség is arányosan kevesebb, 6 km hosszúságú csatornaépítés lehet.

I.3. A közbeszerzés ugyanazon elemére vonatkozó teljesítési képesség igazolására nem kérhető többszörös referencia igazolás.

Az ajánlatkérő a teljesítés ugyanazon elemére vonatkozóan nem kérhet két darab, az adott közbeszerzés értékének 75 %-át elérő értékű referenciát. Az ajánlatkérő akkor írhatja elő (akár alternatívan) több darab referencia bemutatását, tehát több korábbi szerződés teljesítésének igazolását, ha az szélesebb körű versenyt biztosít, mint az adott közbeszerzés tárgyának egészét lefedő egy (legalább az adott közbeszerzés értékének, illetve mennyiségének 75%-át elérő) referencia megkövetelése.

Pl. az I.2. pontban szereplő példában az ajánlatkérő nem írhat elő 2 db, legalább 300 millió forint értékben teljesített referenciát, de előírhatja, hogy az ajánlattevőktől 1 db legalább 300 millió forint értékű vagy két darab legalább 150 millió forint értékű referencia bemutatását is elfogadja.

Amennyiben a beszerzés tárgya összetett feladat, nem jelent többszörös referencia-igazolást, amennyiben a kért referenciák eltérő teljesítési képességeket igazolnak, pl. amennyiben útépités mellett hídépítésről is szükséges referenciát benyújtani egy ilyen feladatokat felölelő közbeszerzési szerződés elnyeréséhez. A kért referenciák összértéke azonban ebben az esetben sem haladhatja meg az adott közbeszerzés értékének 75%-át.

I.4. A referenciák körében érvényesíteni kell a műszaki egyenértékűség követelményét.

A referencia tárgyát képező szolgáltatás/építési beruházás/áru meghatározásakor, illetve a referencia elemeire vonatkozó további követelmény támasztásakor az ajánlatkérőnek figyelmet kell fordítania arra, hogy a referencia benyújtásának célja az ajánlattevő teljesítési képességének alátámasztása.

A referencia tárgyának meghatározásakor így nem arra kell törekedni, hogy az az adott közbeszerzés részletesen specifikált tárgyával mindenben megegyező legyen, hanem annál jellemzően kevésbé specifikusan, a teljesítési képesség szempontjából egyenértékű teljesítményeket szem előtt tartva kerüljön meghatározásra.

Pl. magasépítés esetén a különböző rendeltetésű épületek (pl. iskola, bíróság, kórház) között a kivitelezés szempontjából jellemzően nem indokolt különbséget tenni. Szolgáltatások tekintetében az a körülmény, hogy valamely beszerzés uniós forrásból finanszírozott, tipikusan csak projektmenedzsment szolgáltatásnál vehető figyelembe.

II. Árbevétel megkövetelése (310/2011. (XII.23.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdés c) pont szerinti követelmény előírása)

II.1. Az ajánlatkérő a teljes – általános forgalmi adó nélkül számított – árbevétel tekintetében legfeljebb a beszerzés becsült értékének megfelelő mértékű alkalmassági minimumkövetelményt írhat elő, amelyet olyan mértékben és módon kell meghatározni, ami alapján az a gazdasági szereplő, amely egyébként az ajánlatkérő által vizsgált üzleti évben vagy években összesen rendelkezik az adott közbeszerzés – a Kbt. 18. § (2) bekezdésének alkalmazása nélkül számított – értékét elérő teljes árbevétellel, nem minősül alkalmatlannak.

Tehát ha az adott közbeszerzés becsült értéke pl. 90 millió forint, és az ajánlatkérő az előző három üzleti évre vonatkozó árbevételt kívánja vizsgálni, abban az esetben a teljes árbevétel tekintetében pl. az alábbi minimumkövetelményeket írhatja elő:

- rendelkezik az előző három üzleti évben összesen legalább 90 millió Ft árbevétellel, vagy
- rendelkezik az előző három üzleti évben elért árbevételek átlaga alapján átlagosan legalább 30 millió Ft árbevétellel.

(Amennyiben az ajánlatkérő a részajánlat-tétel lehetőségét biztosítja, az árbevételi követelményt az adott közbeszerzési részek különálló értékéhez kell viszonyítani.)

II.2. Az ajánlatkérő az általa vizsgált üzleti évek darabszámát jogosult az előző egy, kettő vagy három üzleti évben meghatározni. Az időtartam meghatározása során az ajánlatkérőnek arra is figyelemmel kell lennie, hogy az árbevételre vonatkozó – egyébként a szerződés becsült értékével összhangban álló mértékű – minimumkövetelmény abban az esetben is jogszerűtlen, ha az alapján a kért árbevételt a szerződés időtartamához képest aránytalanul rövid időszak alatt kellett a gazdasági szereplőnek elérnie.

Tehát pl. ha a 10 millió Ft becsült értékű szerződés időtartama 36 hónap, akkor nem írható elő összesen legalább 10 millió Ft értékű árbevétel az előző két üzleti évből.

II.3. A közbeszerzés tárgya szerinti árbevételre vonatkozó előírás esetében – a teljes árbevételnél elmondottakkal megegyezően – szintén a fenti II.1. és II.2. pontban részletezett korlátok figyelembe vételével kell az ajánlatkérőknek eljárniuk.

III. Szakemberek megkövetelése (310/2011. (XII.23.) Korm. rendelet 15. § (1) bekezdés c), (2) bekezdés e) vagy (3) bekezdés d) pontja szerinti követelmény előírása)

Az Európai Bizottság a közbeszerzési auditok során jellemzően aggályosnak, a versenyt aránytalanul szűkítőnek találta, ha az ajánlatkérő négynél több, a teljesítésbe bevonni kívánt szakember bemutatását követelte meg az ajánlattétel feltételeként; ez a négy fős létszám ugyanis főszabály szerint elegendő ahhoz, hogy az ajánlatkérő a teljesítéshez valóban szükséges legfontosabb, „kulcspozícióban” tevékenykedő szakemberek rendelkezésre állásáról meggyőződjön. A piaci verseny szükségtelen szűkítésének elkerülése érdekében tehát törekednie kell az ajánlatkérőnek arra, hogy a további szakemberek bevonását a szerződés teljesítéséért felelősséget vállaló, a teljesítést megszervező, elvégző nyertes ajánlattevőre bízva, különösen olyan esetekben, amikor pl. külön jogszabályi előírás alapján valamely szakember bevonása a teljesítésbe eleve kötelező, tehát az ajánlatot benyújtó gazdasági szereplő számára evidens. Így az említett négy főnél magasabb számú szakember alkalmassági követelményként történő előírása legfeljebb különösen indokolt, egyedi esetekben lehet elfogadható.

A közbeszerzési gyakorlat jogszerűsége azzal is növelhető, ha az ajánlatkérő – az ajánlattétel lehetőségét és a szélesebb piaci verseny érvényesülését megnehezítő alkalmassági követelmények alkalmazása helyett – a szerződéstervezet megfelelően alapos kidolgozására, a hibás teljesítés vagy a teljesítés elmaradása jogkövetkezményeinek kialakítására törekszik, és ezeket később következetesen be is tartja.

IV. Műszaki-technikai felszereltség megkövetelése (310/2011. (XII.23.) Korm. rendelet 15. § (1) bekezdés b), (2) bekezdés b) vagy (3) bekezdés e) pontja szerinti követelmény előírása)

Az ajánlatkérő nem írhatja elő olyan eszközök, berendezések rendelkezésre állásának igazolását az ajánlattétel feltételeként, amelyek a beszerzés konkrét tárgyához, a szerződés alapján az elvégzendő munkához csak általánosságban kapcsolódnak, azaz olyan általános eszközök, amelyeket az ajánlatot benyújtó gazdasági szereplők – mint minden ilyen jellegű munka elvégzésénél – amúgy is használnak.

Pl. egy magasépítési beruházás esetén betonkeverők vagy meghatározott teherbírású tehergépjárművek előírása nem fogadható el, mivel ezek rendelkezésre állásának igazolása a gazdasági szereplő konkrét szerződés teljesítésére való tényleges alkalmasságát lényegében nem

támasztja alá, viszont az ilyen előírások az érvényes ajánlattétel lehetőségét szükségtelenül megnehezítve korlátozzák a piaci versenyt.

Ezért az alkalmassági követelmény csak olyan eszközre vagy berendezésre vonatkozhat, amelynek rendelkezésre állása a teljesítési képességet valóban érdemben befolyásolja (pl. vasútépítésnél használt valamely speciális munkagép). E körben azonban az ajánlatkérőnek a műszaki felszereltségre vonatkozó előírást úgy kell megfogalmaznia, hogy az ne tartalmazzon olyan túlzottan specifikus paramétereket, amelyek szükségtelenül szűkítik az ajánlatkérő által elfogadott eszközök körét, ellehetetlenítve a teljesítésre egyébként műszakilag alkalmas berendezésekkel történő ajánlattételt.

Közbeszerzéseik során kérjük a Tisztelt Kedvezményezetteket, illetve a támogatást igénylőket a fenti feltételek betartására, a Miniszterelnökség a közbeszerzések dokumentumainak előzetes ellenőrzése során szintén a fentiekben foglaltakra figyelemmel fog eljárni.

Budapest, 2014. november 28.

Miniszterelnökség